

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

fahs ³²³⁰

NUMMER 3 • SEPTEMBER 2005 19. ÅRGANG

*Nivaagaards Malerisamling fotograferet af bibliotekar Helle Thomsen.
Søndag den 13. november arrangerer FAHS en specialomvisning*

et blad fra

Frederiksborg Amts Historiske Samfund

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kære medlemmer

Efter en forhåbentlig veloverstået sommer sidder I nu med årets tredje FAHS-blad i hånden. Som sædvanlig håber jeg på, at I finder artiklerne interessante samt at I får lyst til at deltage i foreningens kommende tur til Nivaagaards Malerisamling.

Jeg er glad for at Søren Mentz har givet tilladelse til, at vi kan optrykke hans artikel »Dansk identitet - Frederiksborgmuseets nationale mission«. Spørgsmålet om dansk identitet fylder jo en del i den offentlige debat. Senest blev jeg selv opmærksom på problemstillingen i forbindelse med mit livs første (for korte) rejse til Berlin. Resultatet af 2. verdenskrig, delingen af Europa i øst og vest og murens fald i 1989 står klarere for mig nu. Samtidig gik jeg rundt og beundrede såvel de nye skyskrabere med deres glasfacader som flere af de ældre bygninger og sammenlignede med, hvad jeg er vant til hjemmefra. Ens egne holdninger og meninger om pænt og grimt bliver ofte sat

på prøve i forbindelse med nye erfaringer.

Frederiksborg Amts Historiske Samfund holder sig til Nordsjælland (stort set).

Som det fremgår af teksten på bagsiden af dette nummer, arrangerer vi en special-omvisning på Nivaagaard den 13. november.

Efter nytår kommer der et foredrag med direktør for Frederiksborgmuseet, Mette Skougaard. Den nøjagtige dato er endnu ikke fastlagt.

Flere har sagt, at »Nordsjællandske Sommerglæder« er blevet en flot bog. Det varmer selvfølgelig, når man har siddet i redaktionen. Foreningen har adskillige eksemplarer af bogen på lager og vi sælger den til samme pris som museerne, nemlig 120 kr. (+ porto). Måske en gave til et interesseret familiemedlem eller i stedet for en blomst næste gang man skal ud ??

Eva Stennicke

FAHS blad redaktør og næstformand

---

fahs

FAHS er medlemsblad for Frederiksborg Amts Historiske Samfund og udkommer fire gange om året; i februar, april, august og november.

Artikler til bladet sendes til:

FAHS, Helsingør Kommunes Biblioteker,
att. Eva Stennicke, Marienlyst Alle 4, 3000 Helsingør.

Telefon: 4928 3622, fax: 4928 3627.

E-mail: eva.stennicke@comhem.se

Indmeldelse, spørgsmål omkring medlemskab og lign.:

Eva Stennicke - se e-mail, tlf. nr. og adresse ovenfor.

Redaktion

Bibliotekar
Eva Stennicke
(ansvarshavende
red.)

Layout, sats og
tilrettelæggelse:
Eva Stennicke

Hjemmeside og adgang til årbogsregister: www.fahs.dk

Tryk: FOA

Dansk identitet - Frederiksborgmuseets nationale mission

af Søren Mentz, museumsinspektør på Frederiksborgmuseet

Hvad vil det sige at være dansk? Det er et spørgsmål, der optager sindene, ikke mindst i en tid hvor danskernes selvforståelse er under forandring og hvor det internationale samarbejde påvirker vores hverdag som aldrig før.

Set i et historisk perspektiv er det ikke mærkeligt, at danskheden ændrer karakter. I tiden efter 1864-krigen, hvor Danmark mistede hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg, opstod behov for en stærkere dansk identitet. Med tabet af to femtedele af sit territorium gik den danske nationalstat en usikker fremtid i møde og Frederiksborgmuseets oprettelse i 1878 var en del af den nationale oprustning, som opstod i kølvandet på nederlaget. Denne artikel gennemgår museets oprindelige nationale mission og stiller spørgsmålet, om et tilsvarende projekt ville være muligt i dag.

1864 - krigen og brygger Jacobsens nationalhistoriske museum

Før 1864 var de tre tyske hertugdømmer en del af Danmark. Den danske helstat var et multietnisk rige, hvor flere nationaliteter levede under samme styre. De nationale strømninger, som prægede det europæiske kontinent i 1840'erne førte til splid mellem helstatens danske og tyske indbyggere. I hertugdømmerne voksede kravet om løsrivelse fra det danske monarki og tilknytning til Det Tyske Forbund. Danmark var villig til at udskille Holsten og Lauenborg, men betragtede Slesvig som dansk territorium. Treårskrigen (1848-50) løste ikke de na-

tionale modsætninger og i 1864 brød urolighederne ud på ny, Krigen blev en katastrofe. Preussiske og østrigske soldater besatte Jylland og den 18. april blev skanserne ved Dybbøl indtaget. En fredskonference i London førte ikke til nogen løsning, men efter preussernes erobring af Als bad den danske regering om fred og afstod de tre hertugdømmer.

Frederiksborgmuseets oprettelse var en konsekvens af nederlaget. Skaberen, brygger J.C. Jacobsen ønskede at genskabe tilliden til den danske nationalstat og genrejse folkets moralske styrke. Skete det ikke, risikerede Danmark at forsvinde fra atlasen, og blive en tysk region.

Derfor etablerede bryggeren et nationalhistorisk museum på Frederiksborg, med historiemalerier der visualiserede Danmarks fortid og med portrætter af fremtrædende danske personligheder, man kunne være stolte over. I 1877 fremlagde bryggeren sin mission over for Carlsbergfondet med følgende ord: »Et saadant samliv med Fortidens Minder vækker og uddanner Folkets historiske Sands og styrker dets Bevidsthed om, at det har haft sin Andel i Menneskehedens almindelige Kulturudvikling og dermed dets Erkjendelse af de Pligter, som denne Arv fra Forfædrene paalægger den nulevende og de kommende Slægter, og en saadan Bevidsthed og Erkjendelse vil ikke undlade at styrke Folkets Selvfølelse og moralske Kraft, hvortil et lille Folk som vort i høj Grad trænger.«

Historiemaleriet var Jacobsens vigtigste våben. I 1884 fremlagde han en liste med

godt 80 episoder fra Danmarkshistorien, som egnede sig til at blive malet. De fleste emner fokuserede på militære sejre, kongernes store gerninger og andre dramatiske begivenheder fra den ældste del af historien, dengang Danmark endnu var stort og mægtigt. Malerier som Laurits Tuxens fremstilling af kong Valdemar og biskop Absalon der indtager Arkona i 1169, Otto Baches »De sammensvorne rider fra Finnerup Lade efter Erik Klippings mord i 1286« og Heinrich Hansens monumentale gengivelse af Arvehyldningen i 1660 blev indprentet i den nationale bevidsthed og skabte en referenceramme, som bidrog til danskhedens karakteristik. H.C. Andersen skrev engang til maleren Carl Bloch: »Kunsten er nu vort Dannevirke«. Den indre kraft skulle erstatte den ydre sårbarhed.

I tiden mellem 1882 og 1900 blev en række officerer fra de slesvigske krige malet og udstillet i Frederiksborgmuseets permanente samling. Portrætterne betoner det ærefulde nederlag, og den indre ro er i fokus. Selvom danske soldater stod over for en talstærk fjende, udstyret med den sidste nye militære teknologi, vaklede de ikke. Som spartanerne ved Thermopylæ, da den persiske overmagt skyllede hen over det antikke Grækenland, forsvarede de danske helte sig til det sidste.

Dette var et vigtigt budskab i samtiden. Tysklands og Italiens samling samt den europæiske imperialisme viste tydeligt, at små lande kunne blive opslugt af større stater og hvorfor skulle Danmark være en uafhængig nationalstat, når kongeriget Bayern eller hertugdømmet Parma mistede suveræniteten? Nakkehårene har sikkert rejst sig, når tidligere tiders gæster betragtede August Jerndorffs portræt af general Claude du Plat, som står uanfægtet midt i krigens gru iført hvide handsker med spadserestok og kik-

kert, som en anden teatergæst eller Otto Baches billede af den kække løjtnant Castenskjold, med foden på kanonen. Fortidens gæst har ranket ryggen og forladt Frederiksborgmuseet stolt over at være dansk og rede til at forsvare danskheden.

Peter Henrik Claude du Plat, Stormen på Dybbøl.

August Andreas Jerndorff. Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg, Hillerød

Formsprog under forandring

Som formsprog blev historiemaleri og helteportræt forældet omkring 1900-tallets

begyndelse. I 1901 bad Frederiksborgmuseet Frants Henningsen om at udføre et maleri forestillende den tapre dragon Niels Kjeldsens sidste kamp. Historien fortæller, at dragon Niels Kjeldsen i februar 1864 blev overrasket af en talstærk fjendtlig enhed. Trods de dårlige odds nægtede han at overgive sig, men tog kampen op og forsvarede sig tappert indtil en preusser skød ham ned bagfra. Fortællingen blev hurtigt en national myte, et håndgribeligt bevis på danskerens mod og beslutsomhed under krigen. Men myter rummer som regel et stort element af fiktion og samme år som billedet blev ophængt på museet, satte forfatteren Kari Larsen spørgsmålstejn ved beretningens sandfærdighed og fik medhold af Kristian Erslev, som var professor i historie ved Københavns Universitet. I 1913 blev Erslev formand for Carlsbergfondet og kom derved i Frederiksborgmuseets bestyrelse. Noget af det første Erslev foranstaltede, var at fjerne Frants Henningsens historiemaleri fra museets permanente udstilling. Billedet var ikke i overensstemmelse med tidens historiesyn og kunne ikke bruges.

Erslevs holdning til Niels Kjeldsenbilledet var ikke kun præget af hensynet til den historiske korrekthed. Heltesymbolikken var stærkt aftagende i årene før Første Verdenskrig. Danmarks position som uafhængig nationalstat var ikke længere truet, selvom vi fortsat frygtede den store nabo mod syd. Nye udtryk vandt frem. Det moderne gennembrud og den begyndende industrialisering fordrede et nyt billedsprog og nye nationale symboler. Et eksempel er P.S. Krøyers maleri forestillende Industriens mænd på Østre Elektricitetsværk, som blev malet i årene 1903-04. Billedet er en hyldest til tidens nye helte, den danske ingeniørstand, og oser af optimisme og fremskridtstro. Hvad skulle man med døde

helte, når de levende beviste at Danmark på det teknologiske plan kunne hamle op med verdens stormagter. Historien om helteportrættet viser, at fortidens symboler ikke kan udtrykke samtidens nationale identitet.

Det moderne historiemaleri og national identitet

Historiemaleriet er sparsomt repræsenteret i Frederiksborgmuseets moderne samling. Kun i forbindelse med besættelsestiden 1940-45 blev der udført historiske fremstillinger, f.eks. Anna Marie Mehrms danske soldaters forsvar ved Hokkerup 9. april 1940. Mens tidlige generationer af danskere fornemmede en fælles national identitet, er danskheden blevet mere uklar.

Økonomisk velstand, fokusering på individet frem for fællesskabet og den globale påvirkning, gennem medier som fjernsyn og internet, har svækket den nationale fællesskabsfølelse. Dermed er behovet for historiemalerier faldende, for hvilke motiver kan samle befolkningen?

Det er blevet hævdet, at vi lever i en historieløs tid. Alligevel sælges historiske romaner og faglitteratur som aldrig før, mens TV-serier som Krøniken lægger gaderne øde. Fortiden interesserer os - den skal bare formidles på en interessant måde.

Samtidig sætter globaliseringen fokus på den danske fortid. Det bliver stadig vigtigere at kende sine nationale rødder, når man indgår i en international verdensorden. Brygger Jacobsens vision må kunne genskabes i det 21. århundrede og medvirke til at redefinere dansk identitet.

I 1998 modtog Frederiksborgmuseet et moderne historiemaleri med titlen »Et kort ophold. Danske FN-tropper i Bosnien«. Det er udført af Thomas Kluge, mens bestilleren var den amerikanske ambassadør Ed-

ward Elson, som ønskede at hædre det engagerede forsvar af freden, som det danske militær ydede i verden. Ambassadøren var under sine hyppige besøg på Frederiksborgmuseet blevet begejstret for det markante nationale formsprog, som prægede billederne fra De slesvigske Krige og håbede, at hans gave kunne genoplive den tradition, som bryggeren havde grundlagt, men som åbenbart ikke længere sagde danskerne noget.

Thomas Kluge har fornyet historiemaleriets udtryk ved at distancere sig fra den national heroiske og forherligende genre, som var fremherskende i slutningen af 1800-tallet. Hans historiemaleri viser ikke kun de danske troppers fysiske tilstedeværelse i Bosnien men også de personlige omkostninger, der er forbundet med at være udstationeret i en krigszone. Der er intet heroiserende i de angstfulde blikke, der præger de fire ens lignende soldater, men de fortæller historien om krigens rædsler, hvor patroner og kampvognen symboliserer den voldsanvendelse, som er nødvendig i fredens tjeneste.

Kunstsribenten Peter Michael Hornung anmeldte billedet i Politiken. Han mente, at der skulle mere end et billede til for at genskabe en gammel tradition og efterlyste flere moderne historiemalerier. Da Frederiksborgmuseet i 2003 åbnede en børneudstilling, udførte kunstneren Martin Bigum fire historiemalerier, som fremstillede Christian 4.s barndom og ungdom. I et interview i Jyllandsposten fortalte Bigum, hvordan han fandt det provokerende at bore i det nationale, dels fordi man straks blev sat i bås med Dansk Folkeparti, dels fordi det ikke var moderne at mene, man kunne lære af historien. Sammen med Bjørn Nørgaards gobeliner er Bigums Christian 4. billeder de eneste forsøg på at lave mo-

derne fortolkninger af fortiden. Begge kunstnere har skabt stor folkelig interesse for nationens historie og deres eksempler burde skabe efterspørgsel på historiemalerier. I dagens Danmark er der mange, som gerne ser vores nationale identitet styrket. Flere politikere mener, at folkeskolen igen skal opdrage børnene til at være danske og forbedre deres kendskab til dansk historie og litteratur. Danskheden er åbenbart truet, mener de. Har historikeren Søren Mørch ikke erklæret den danske nationalstat for død og den sidste Danmarkshistorie for skrevet? De nationale symboler som styrkede nationalfølelsen efter nederlaget i 1864 har mistet deres betydning, selvom de danske fædrelandssange stadigvæk kan få vores følelser i spil. Alligevel er det klart for de fleste, at det ideologiske indhold ikke opfattes på samme måde i dag som dengang, hvor ordene blev nedskrevet.

Men sangene giver fortsat associationer til et fællesskab mellem danskere, eller snarere et forestillet fællesskab, et vi mener der eksisterer. Men det er fortidens nationalisme, der taler til vores sanser, fremkalder fællesskabsfølelsen og måske af den grund får nationalsangen størst betydning for os, når vi synger den før vigtige sportsbegivenheder.

Dansk identitet har imidlertid ændret sig radikalt i forhold til den gang disse sange blev skrevet. Derfor må vi skabe et nyt nationalt formsprog, som passer til en globaliseret verden, til større samarbejde mellem landene i Europa, til et langt mere etnisk sammensat Danmark og til en verden, hvor vi påtager os flere internationale forpligtigelser.

De døde helte fra 1864 er selvfølgelig en del af vores mentale arvegods og vil altid være det, også selv om mange ikke er

bevidste om det. Nederlagstraumet gjorde danskerne indadskuende, »hvad udad tabes må indad vindes« lød parolen. Den morale har vi ikke for alvor gjort op med og det har gjort os mistroiske og til dels frygt-somme over for andre kulturer. Danskheden bruges politisk til at begrænse indvandringen og som argument i kampen for at få Danmark til at træde ud af den Europæiske Union. Hvad der efter min mening mangler, er et nationalt formsprog som er i harmoni med nutiden, en dansk identitet som viser hvilke værdier vi som folk værdsætter, det danskerne tager med ud i verden og som er vores bidrag til den uundgåelige globaliseringsproces. Parolen behøver ikke at blive »hvad udad vindes skal indad ta-

bes«, dansk identitet er stærk nok til at klare sig i global verden.

National identitet må være et oplagt emne for landets gymnasier, hvor det kan indgå i fag som historie, samfundsfag, dansk og billedkunst. Hvis et nyt nationalt formsprog skal skabes, er de unges mening vigtig og jeg håber at landets gymnasieelever vil give Frederiksborgmuseet gode ideer til den særudstilling som museet planlægger at vise i 2008. Emnet er dansk identitet efter 1945 og hvem ved, måske er det begyndelsen til et nyt nationalt formsprog i det 21. århundrede og en genoplivning af historiemaleriet!

Artiklen er med forfatterens tilladelse optrykt efter: *Noter / Historielærerforeningen for gymnasiet og HF. 2005. Nr. 164.*

Danske FN tropper i Bosnien 1995. Thomas Kluge. Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg, Hillerød

Højsager Mølle

af fhv. overbibliotekar Ernst Tursø

Den 23. februar 1953 havde filmen »Den gamle mølle på Mols« premiere i Saga Bio, København.

Hvordan kan denne begivenhed have noget med Fredensborg-Humlebæk Kommune at gøre?

Jo, det ligger sådan, at »hovedpersonen« såmænd er Højsager Mølle, der ligger på en bakketop midt mellem Fredensborg og Humlebæk på Højsagervej 8. Annelise Reenberg var instruktør for folkekomedien, og nogle af egnens folk medvirkede som statister. Også i operettefilmen »Frøken Nitouche« fra 1963 får man et glimt af Højsager Mølle at se.

To gange har møllen været i børne-tv. Første gang var i 1955, da forfatteren Knud Rasmussen skrev drejebog til filmen »Møllen og kornet«, hvor man bl. a. ser familien Frederiksen fra »Roland« og mølleren Hans Madsen. Og i 2001-2002 kom der i kikkassen en række novellefilm for småbørn med Knud, der bor i møllen sammen med sin fugl Svip Olsen og kanin Hansen.

Mange kunstnere har tegnet og malet den gamle mølle, blandt dem de lokale kunstnere Palle Bregnhøi, Ole Kielberg og Ib Andersen. Jo, jo – den gamle mølle er vant til rampelyset!

Højsager Mølle er en såkaldt hollandsk mølle. Den blev opført i 1870 af møllebygger Sten, Helsingør, for gårdejer Jørgen Petersen, »Lundegård«, Højsager. Prisen var dengang 6.500 kr. Sønnen parcellist Jens Jørgensen blev bestyrer på møllen.

Møllen blev 22 år senere solgt til møllersvend H.C. Petersen i 1892, og han opførte et beboelseshus på grunden. Omkring 1902 byggede han også en magasinbygning ved møllen til høkerforretning / købmands-handel. Fra 1919 til 1923 havde møllen ikke mindre end 3 forskellige ejere. I 1923 blev den overtaget af møllersvend Hans Madsen, der havde den til året før sin død i 1961.

Det blev møllebygger Holger Christensen, der blev den sidste rigtige møllersvend på Højsager Mølle fra 1960 til 1973. Elektromotoren havde i mange år været en stor konkurrent, når det gjaldt at male korn til mel på en rationel måde, og selv om der allerede i 1926 blev installeret en 25 HK motor i møllen, var dens dage som kornmølle talte.

Bevaringsforeningen i Fredensborg købte Højsager Mølle i 1973 og man gik i gang med at skaffe penge til en hårdt tiltrængt renovering af møllen. Der blev solgt postkort med Ib Andersens fine tegninger af møllen, og der blev solgt kobberspånere med sponsornavn på. Men da man havde brugt nogle år, en masse slid og slæb samt 115.000 kr. måtte man give op, som Henny Josephsen skriver i den lille præsentationsfolder om den gamle mølle.

I 1978 forøgede man møllen til Fredensborg-Humlebæk kommune, som siden har varetaget bygningsvedligeholdelsen. Det største øjeblik var, da møllen i 1985 kunne indvie de nye møllevinger. Lokalhistorisk Forening dannede en lille møllegruppe, der

har passet og plejet møllen i det daglige og stået for mange kulturelle aktiviteter på møllen. Mange børnehaver har siddet i møllen og hørt nissen pusle på loftet, mens de fik fortalt historier om møllen. Hvert år er der en særlig »møledag«, og sommeren igennem er der friluftsspil, rundvisninger, snobrødsbagning m.m. Det er et enestående frivilligt arbejde, der udføres af møllegruppen.

Prøv selv en sommerdag at tage til Højsager Mølle med termokaffen og nyd idyllen ved den fine gamle mølle med den smukke udsigt over landskabet. Der er borde og bænke til det samme

Ernst Tursø skrev oprindeligt artiklen i 2003. Efter min mening passer den godt i FAHS bladet som et apropos til Hans Vilhelm Bangs artikel om fim i „Nordsjællandske Sommerglæder“. ES

Højsager Mølle. Billedet er lånt fra bebyggelsen Langebjergparkens hjemmeside www.langebjergparken-info.dk

Nyt om bøger

ved Eva Stennicke

Gurli Thuneby: Løskøbt fra krigsteror?: salvegardeordningen i Ølstykke herred under svenskekrigene 1657-60. Historisk Forening for Værløse Kommune i samarbejde med Værløse Museum, 2004. - 44 sider : ill.

Et salvegardebrev beskyttede indehaveren mod overgreb på ejendom og husstand fra besættelsehærens side under svenskekrigene 1657-1660

Finn Nerland: Hvad lokalarkivet gemte : skæg og blå briller i Stenløse omkring 1. verdenskrig.

I: Krigshistorisk tidsskrift. - 2004. Årg. 40. Nr. 1. - S. 6-15 : ill.

Gårdejer, sparekassedirektør og amtsrådsmedlem Jens Peter Jensen Bjellekjær, fra gården Bjellekjær i Søsum, var blandt det danske efterretningsvæsens civile meddelere i årene omkring 1. verdenskrig.

Benjamin Asmussen: Den tyske besættelse af Kronborg 1940-1945.

I: Årbog / Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg. 2004. Bind 63. - S. 15-39 : ill. Kronborgs militære værdi og Øresunds strategiske betydning under den tyske besættelse af Danmark 1940-1945.

Kenno Pedersen: Helsingør Havn - historisk set.

I: Geografisk orientering. 2004. Årg. 34. Nr. 6. - S. 518-528 : ill.

Troels Kløvedal: Kineserne syr med lang tråd : på togt med Nordkaperen op ad Yangtze. Gyldendal, 2004. - 463 sider : ill.

Side 43-56: Drømmene, der skabte afsæt til virkelighedens verden og slår vinduet op til udlængslen. Erindringer fra læretiden på Helsingør Værft.

Dansk landbrug set fra luften : den store udendørs fortælling / Peter Bavnhøj ... [et al.] ; redaktør: Flemming Jeberg. Århus : Landbrugsforlaget, 2004. - 141 sider : ill.

Med udgangspunkt i 140 luftfotografier fortælles historien om de seneste 50 års udvikling på danske gårde og landejendomme

Side 112-115: Slagslunde, Møllehøj. Side 116-117: Helsingør, Rødegårdsvej 21.

Viggo Jensen: Arkitekt Holger Jensens kirker. Herning, 2005. - 157 sider : ill.

Arkitekten Holger Jensen (1918-2004) har stået for opførelsen af omkring 60 kirker i ind- og udland.

Side 24-25: Præstevang Kirke, Hillerød.

Side 31-32: Vestervang Kirke, Helsingør.

Side 84-85: Kokkedal Kirke, Hørsholm.

Side 100: Kokkedal Kirke (vandrekirken).

Niels Peter Stilling: Vore stednavnes „rødder“

I: Søllerødbogen. 2005. S. 7-16 : ill.

Artiklen er skrevet i anledning af den kommende sammenlægning af Søllerød og Birkerød kommuner og handler om stednavne i disse.

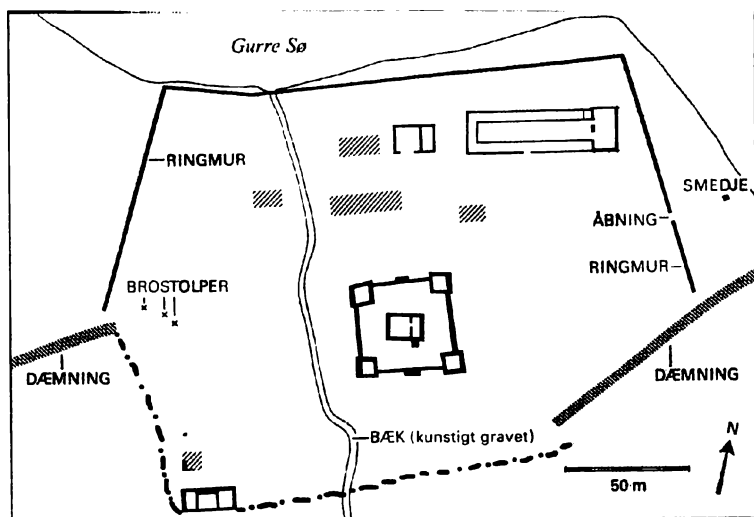
Søren Hansen: Sandflugtskatastrofen
Liseleje-Tisvilde 1550-1736 : en hy-
potese om et årsagskompleks.
I: Fortid og nutid. 2005., Hæfte 2. -
S. 116-127 : ill.

Bent Skov Larsen: Fredensborg, H.C.
Andersen og August Bournonville.
I: Fredensborg-Humblebæk Lokalhistoriske
Forening. 2005. - S. 1-39 : ill.

Helsingør Dagblad den 22. august 2005

Som et af de sidste fund før afslutningen på den fem år lange udgravning af Gurre Slotsruin inden for det 60.000 kvadratmeter store borgområde, har Helsingørs Bymuseum Lone Hvass afdækket nye epokegørende fund, der er med til at fuldende historieskrivningen omkring den berømte Valdemar Atterdags højborg fra 1300-tallet.

Ved de aktuelle udgravninger er der for første gang sat nye afgrænsninger på slotsruinens skitseplan i det sydvestlige hjørne. Lone Hvass og volontør Torben Bill-Jessen graver nemlig nu på den anden side af Gurrevej, på den sydlige del af området. Murene til et hus, der fungerer som en del af de sydlige afgrænsninger er afdækket, ligesom et stykke dræn og en yderst velbevaret planke - begge vigtige redskaber i en nøjagtig datering

*Gurre i sin mest udbyggede fase, som anlægget tegner sig efter de seneste udgravninger: En svært tilgængelig sumpborg omgivet af mindre og større økonomi- og værkstedsbygninger. I slutningen af 1400-årene blev borgens administrative funktioner delvis overtaget af Krogen, Kronborgs forgænger.
(Kilde: Skalk. 2004. Nr. 6 - den stiplede ujævne linie er gengivet efter Helsingør Dagblad)*

Besøg på Nivaagaards Malerisamling søndag den 13. november kl. 14

Museumsinspektør ved Nivaagaards Malerisamling, Birgitte v. Fosalch, er guide for Frederiksborg Amts Historiske Samfunds medlemmer på en specialomvisning søndag d. 13. november.

Vi begynder med en introduktion til museet, hvis samling omfatter tre hovedområder: Italiensk kunst fra 1500-tallet, Nederlandske fra 1600-tallet samt dansk kunst fra guldalderperioden.

Efter en kort rundgang vil Birgitte v. Folsach fokusere på forskellige af museets guldaldermalerier. Hun fortæller om malerierne, malerne, tiden de blev malet i, og viser også hvordan malerne/malerierne forholder sig til de ældre nederlandske landskabsmalerier.

Efter omvisningen vil der, traditionen tro, være kaffe/the og kage samt hyggeligt samvær i museets cafe.

Pris 100 kr. inkl. entre, omvisning, kaffe og kage.

Museet ligger Gl. Strandvej 2, 2990 Nivå - se evt. museets hjemmeside www.nivaagaard.dk for yderligere informationer.

Tilmelding til:

Torben Bill-Jessen
e-mail: tb-j@stofanet.dk
tlf.: 49 21 86 89

eller

Margrethe Krogh
e-mail: mak@hillerod.dk
tlf.: 48 26 72 32